

Africké impérium skupiny Wagner

 nationalinterest.org/feature/wagner-group's-african-empire-206625

8. července 2023

Krátkodobá vzpoura vedená šéfem Wagnera Jevgenijem Prigožinem vyvolala u analytiků široko daleko spekulace o budoucnosti Wagner Group v Africe s tím, že její role na kontinentu je nyní zpochybňována. Tato tvrzení mají tendenci zveličovat současný zmatek uvnitř Kremlu a podceňovat význam Wagnerových ekonomických a geopolitických podniků pro válku na Ukrajině. Zatímco někteří by mohli namítnout, že rozhodnutí ruského prezidenta Vladimira Putina nechat Prigožina odejít bez úhony v běloruském exilu odráží jeho slábnoucí moc, nutnost Wagnerovy sítě pro finanční proveditelnost ukrajinské „speciální operace“ způsobuje, že se rozhodnutí jeví jako vypočítavější.

Realita ruského válečného úsilí je taková, že se spoléhá na zisky z Wagnerových afrických obchodních podniků. S téměř úplnou státní kontrolou ve Středoafrické republice (CAR), silnou přítomností v Mali, Libyi a Súdánu a šířícími se zvěstmi o vojenském nasazení v zemích po celém Sahelu, včetně Burkiný Faso a Čadu, je Wagnerova síť v Africe silná, mnohostranná, a efektivní. Ale co je důležitější, je to síť částečně vybudovaná pro zmírnění finančních dopadů ukrajinské války – moskevského nouzového plánování.

Wagner zajišťuje platby za bezpečnostní služby v nestabilních afrických zemích prostřednictvím kontraktů na zdroje, včetně zlata a dřeva ve Středoafrické republice a ropy v Libyi, která je poté dopravena do Ruska na podporu války na Ukrajině. V CAR zprávy odhalují, že Wagnerova kontrola se vztahuje na každý sektor ekonomiky – nejen na přírodní zdroje, ale také na prodej produktů pro pěší, jako je pivo – a sklízí tak pro Moskvu obrovské finanční odměny. Experti odhadují, že jen Wagnerova kontrola nad lesnictvím a zlatým dolem Ndassima v CAR by mohla přinést miliardy dolarů

příjmů. S těmito prostředky a dalšími prostředky z celé Wagnerovy africké sítě, selhání západních sankcí zasadit smrtelnou ránu ruskému válečnému úsilí na Ukrajině je méně matoucí.

Pointa je, že Putin potřebuje Wagnera – podniky skupiny jsou kritickým záchranným lankem pro válku. A bohužel pro Putina je Prigožin mužem, který zajistil Wagnerův úspěch. Prigožinův obchodní model je jedním z největších příspěvků k ruským geopolitickým cílům v posledních letech. S Prigožinem mrtvým nebo uvězněným by Putin ohrozil udržitelnost Wagnerova modelu. Wagnerovy síly loajální Prigožinovi nemusí přijmout jednostrannou změnu v institucionální hierarchii a organizační struktuře skupiny. Určitě by se objevil boj o kontrolu a vedení, což by zamezilo jeho schopnosti provádět kritické operace a obchodní podniky. Putinovo rozhodnutí dát Prigožinovi ekvivalent plácnutí přes zápěstí tedy vzešlo z pragmatického uznání důležitosti Wagnerových aktivit pro ukrajinské válečné úsilí. snížit Prigožinovu kontrolu nad říší, aniž by ohrozil operace skupiny.

Finanční odolnost je ale jen jednou z mnoha výhod, které Rusko získává z Prigožinovy strategické kleptokracie v Africe. Země s přítomností Wagnera, včetně Mali a Středoafričské republiky, se zdržely hlasování o odsouzení ukrajinské invaze. Mezitím dezinformační kampaně na celém kontinentu podněcují silnou podporu Rusku a využívají protizápadní nálady, které se objevily v některých částech kontinentu, zejména v Mali a Sahelu.

Dohoda Putin-Prigožin, která ukončila vzpouru, by proto měla být alespoň částečně vnímána jako Putinova strategická kalkulace. Rozlehlost říše, kterou vybudoval Prigožin a kterou provedl Wagner po celé Africe, by se neměla podceňovat. Tato skupina skutečně provádí ekonomické, politické nebo vojenské operace v nejméně tuctu afrických zemí. Riskovat kolaps tohoto impéria, když se jeho zemi nedaří dosáhnout pokroku na Ukrajině, by pro Putina bylo scestné. V důsledku toho, zatímco Putin může donutit Wagnerovy jednotky operující na Ukrajině, aby se integrovaly s ruskou armádou

(nebo přijaly exil v Bělorusku), ty, které operují v celé Africe, pravděpodobně zůstanou nedotčeny, protože Putin se snaží vybojovat kontrolu nad PMC z Prigožhinu.

Analytici se však správně shodují, že skepticismus ohledně Wagnerovy strategické hodnoty může přinejmenším v blízké budoucnosti zabránit Wagnerově expanzi do nových klientských zemí v Africe. Prigožhinova vzpoura může mezi africkými vůdci zahájit období váhání vůči Wagnerovým partnerstvím.

Předpokládejme však, že operace Wagnera v současných klientských státech zůstanou nezměněny, jak uvedl ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov, a Rusko bude pokračovat v dezinformačních kampaních. Toto období bude jistě krátkodobé.

Pro USA tak vzpoura obdařila Bidenovu administrativu zásadní, i když malou příležitostí, jak vykořenit stahující se sevření Ruska na kontinentu, zejména v Sahelu. Využití africké váhavosti vůči Wagnerově skupině po vzpouře může Spojeným státům umožnit bojovat proti ruskému vlivu na kontinentu. Úsilí, jako je schválení nouzové humanitární pomoci Burkině Faso a Mali, které čelí velmi opomíjeným humanitárním krizím, a jmenování zvláštního vyslance pro Sahel, což je pozice, která zůstala neobsazená od nástupu administrativy, by zajistilo, že region zůstává prioritou a zároveň nabízí nejistým národům alternativního mezinárodního partnera.

Zatímco se svět potýká s bezprostředními dopady Prigožhinovy vzpoury, Spojené státy by se měly vyvarovat podceňování strategické nutnosti Wagnerovy skupiny v Africe pro Rusko. Nedostatek adekvátní spolupráce s africkými národy, na které se Wagner zaměřil, se může ukázat jako největší pošetilost západních snah o zastavení ruské války na Ukrajině. Díky Prigožhinovi se pro USA otevřela kritická příležitost podkopat Wagnerovo impérium, příležitost, kterou USA nemohou přehlédnout.

Shalin Mehta je vysokoškolák na Rice University studuje politologii a analýzu politik. Mezi jeho témata zájmu patří Blízký východ, Afrika, kontrola zbrojení a budování míru.

Obrázek: Shutterstock.